

วิชา ฟิสิกส์ (ว 40206)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นายภิรมย์ มีชำนาญ

เรื่อง

รังสีเอกซ์ ปракฏการณ์ควอนตัม สมมติฐานของเดอบอยด์

นายภิรมย์ มีชำนาญ

คอมป์ตันได้วัดความยาวคลื่นของ
รังสีเอกซ์ที่กระเจิง พบว่ามีทั้ง ความ
ยาวคลื่นเท่าเดิม และ ความยาวคลื่น
เพิ่มขึ้น

นายภิรมย์ มีชำนาญ

มุมที่กระเจิงไปมาก ความยาวคลื่นจะ
มากตามไปด้วย
คอมป์ตันพิสูจน์ได้สมการเป็น

$$\lambda' - \lambda = \lambda_c (1 - \cos\theta)$$

นายภิรมย์ มีชำนาญ

λ และ $\lambda^{\prime}$ คือความยาวคลื่นของโฟตอน
ก่อนกระทบและหลังที่ระเจิงออกไป

θ คือมุมที่โฟตอนกระเจิงไปจากแนว
เดิม

λ_c คือ ค่าคงตัว

โดย $\lambda_c = 2.426 \times 10^{-12} \text{ m}$

นายภิรมย์ มีชำนาญ

คอมป์ตันสรุปว่า การกระเจิงเกิด
จากการชนกันระหว่าง โฟตอนกับ
อิเล็กตรอน แสดงว่าคลื่นมีสมบัติ
เป็นอนุภาคได้

นายภิรมย์ มีชำนาญ

ในการชนถือว่าเป็นการชนแบบยืดหยุ่น

จากหลักการคงตัวของโมเมนตัมและ
พลังงาน จะเห็นว่า เมื่อความยาวคลื่น
ของโฟตอนหลังชนเพิ่มขึ้นหรือความถี่
ลดลง

แสดงว่า พลังงานของโฟตอนหลังชน
ลดลง

นายภิรมย์ มีชำนาญ

จากหลักการคงตัวของพลังงาน

$${}_1 E \text{ ก่อนชน} = {}_1 E \text{ หลังชน}$$

$$hf = hf^{\prime} + E_K$$

f คือ ความถี่ของโฟตอนก่อนชน

$f^{\prime}$ คือ ความถี่ของโฟตอนหลังชน

E_K คือ พลังงานจลน์ของอิเล็กตรอน
ที่กระเจิง

นายภิรมย์ มีชำนาญ

กลศาสตร์ควอนตัม (Quantum mechanics)

กลศาสตร์ควอนตัม เป็นวิชาที่นำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ในระดับจุลภาค เช่น อะตอม ในช่วงแรกมีที่มา 2 แบบ

- * กลศาสตร์แบบคลื่นของชเรอดิงเงอร์
- * กลศาสตร์เมทริกซ์ของไฮเซนเบิร์ก

นายภิรมย์ มีชำนาญ

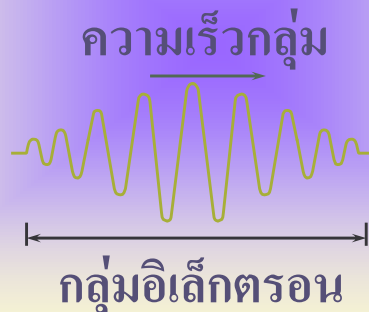

กลศาสตร์ควอนตัมทั้งสองแบบจะให้ผลเช่นเดียวกัน โดยของชเรอดิงเงอร์มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสมมติฐานของเดอบรอยล์ที่ว่า อิเล็กตรอนแสดงตัวเป็นคลื่น โดยแทนอิเล็กตรอนด้วย **กลุ่มคลื่น (wave packet)**

นายภิรมย์ มีชำนาญ

คลื่นอนุภาคของอิเล็กตรอนเคลื่อนที่ด้วย **ความเร็วกลุ่ม (group velocity)** ซึ่งมีค่าเท่ากับ ความเร็วอนุภาค นั้นเอง

นายภิรมย์ มีชำนาญ

กลศาสตร์ควอนตัมสามารถนำมาอธิบายสิ่งต่างได้ เช่น

- ❖ ค่าคาดหวังพลังงานและโมเมนตัมเชิงมุมของอิเล็กตรอน ตรงกับทฤษฎีอะตอมของโบร์

นายภิรมย์ มีชำนาญ

❖ บอกถึงระดับพลังงานชั้นต่างๆ
ของอะตอมที่มีอิเล็กตรอนมาก
กว่าหนึ่งตัวขึ้นไป ซึ่งสอดคล้อง
กับสเปกตรัมเส้นสว่าง

นายภิรมย์ มีชำนาญ

❖ อธิบายการแยกออกของสเปก
ตรัมเส้นเส้นหนึ่งที่จะแยกเป็น
หลายเส้น เมื่ออะตอมอยู่ใน
สนามแม่เหล็กได้

นายภิรมย์ มีชำนาญ

❖ อธิบายสมบัติต่างๆ ของสาร
เช่น การนำไฟฟ้าของตัวนำ
สารกึ่งตัวนำ และ ฉนวน ได้

นายภิรมย์ มีชำนาญ

หลักความไม่แน่นอนของไฮเซนเบิร์ก
(Heisenberg's uncertainly principle)
ไฮเซนเบิร์ก ได้ตั้งหลักการไว้ว่า

“เราไม่สามารถรู้ได้อย่างแน่นอน
ถึงตำแหน่ง และ ความเร็วของ
อนุภาคในเวลาเดียวกัน”

นายภิรมย์ มีชำนาญ